

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО МЕХАНОТЕХНИКА, ЕЛЕКТРОНИКА,
ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ И ТРАНСПОРТ „ХРИСТО БОТЕВ“**

УТВЪРДИЛ

ИЖЖ. МАШКА КРУМОВА

Директор на ПГМЕТТ „Христо Ботев“ – Шумен

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2021/2022 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Приобщаващото образование е всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане на индивидуалността и разнообразието от потребности на всяко дете, насоченост към ресурсите на децата, както и създаване на възможности за развитието и активното им участие в живота на училищната общност.

Настоящата програма очертава цели, задачи и дейности за предоставяне от ПГМЕТТ „Христо Ботев“ - Шумен на равни възможности за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи. Учениците от уязвимите групи имат право на зачитане, уважение и закрила от закона. Отношението на ПГМЕТТ „Христо Ботев“ - Шумен към тях е основано на признаване на тяхната равнопоставеност и равни възможности.

Програмата е разработена в съответствие с разпоредбите на ЗПУО, Наредбата за приобщаващото образование, международни и национални стратегически документи:

- Международна конвенция за правата на детето;
- Световна програма на ЮНЕСКО „Образование за всички“;
- Закон за защита от дискриминация;
- Национална стратегия по миграция на Република България 2021-2025 г.

Уязвими са онези лица и групи, които търпят ограничения по отношение на участието им в социалния живот и ползването на социални права. Уязвимите групи не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлагат обществото и икономиката, и стават жертва или попадат в ситуация на риск от маргинализиране и социално изключване.

Програмата е насочена към най-уязвимите групи ученици и тези, изложени на риск от дискриминация - с хронични заболявания, от малцинствен произход, в риск от отпадане от образователната система, сираци или лишени от родителска грижа по други причини, настанени в институции, с изявени дарби и с други идентифицирани потребности. Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такава подкрепа съобразно своите лични интереси и потребности.

II. ПРИНЦИПИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Гарантиране на правото на всеки ученик на достъп до качествено образование;
2. Гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в

зависимост от неговите индивидуални потребности при затруднения в процеса на учене и приобщаване;

3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

4. Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик - индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че ученикът да развие максимално своя потенциал;

5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование;

6. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование - училище, ученици, семейство и общност.

III. ЦЕЛИ

Основна цел на училищната програма е осигуряване на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всеки ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.

1. Идентифициране на уязвимите групи ученици и прилагане на разнообразни мерки, съобразени със спецификата на всяка от групите.

2. Идентифициране на индивидуалните образователни потребности на всеки ученик, за да развие силните си страни и да разгърне потенциала си;

3. Осигуряване на ранна превенция на обучителни затруднения

4. Изграждане и поддържане на тон на партньорство с родителите

5. Успешно завършване на средно образование и придобиване на професионална квалификация от ученици от рискови групи през учебната 2021/2022 година.

IV. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

На учениците в ПГМЕТТ „Христо Ботев“ – Шумен се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. Дейностите по подкрепа за личностно развитие се реализират съобразно ЗПУО, НПО и Насоки за обучение и действия в условията на извънредна епидемична обстановка в училищата през учебната 2021-2022 година.

1. ОБЩА ПОДКРЕПА

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ПГМЕТТ „Христо Ботев“ за координатор е определен педагогическият съветник. Общата подкрепа в училището се осъществява от класни ръководители, учители, педагогически съветник и други специалисти при необходимост. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик и включва екипна работа между отделните специалисти.

Общата подкрепа за личностно развитие се основава на анализ на информацията и наблюденията на обучението и развитието на всеки ученик. Обсъждането на информацията се прави от класния ръководител, съвместно с учители, които преподават на ученика. В своя заповед директорът определя конкретни дейности от общата подкрепа за учениците, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение или към превенция на обучителните затруднения.

ОБЩАТА ПОДКРЕПА за личностно развитие в училището гарантира участие и изява на всички ученици и може да включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;

2. допълнително обучение по учебни предмети;

3. допълнително консултиране по учебни предмети;

4. кариерно ориентиране на учениците;
5. занимания по интереси;
6. библиотечно-информационно обслужване;
7. грижа за здравето;
8. поощряване с морални и материални награди;
9. дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
10. дейности за превенция на обучителните затруднения.

2. ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА

Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните потребности на учениците.

Оценката на способностите се извършва след подадено заявление от родител от сформирания екип от специалисти, съобразно необходимостта в конкретния случай.

Оценката на децата със специални образователни потребности се потвърждава от Регионалния център за подкрепа на личностно развитие.

Децата и учениците, за които може да се поиска допълнителна подкрепа са от следните уязвими групи:

- със специални образователни потребности;
- с хронични заболявания;
- в риск;
- с изяви дарби.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за всяко конкретно дете и ученик. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако училището препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към ДСП по местоживееене на детето с цел социалните служби да окажат съдействие в работата с родителите за осъзнаване на потребностите на детето и мотивирането им.

ДЕЙНОСТИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

1. Сформиране на екип от специалисти, който да изготви оценка на детето или ученика.
2. Оценяване на индивидуалните потребности на детето или ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.
3. Изготвяне на оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа.
4. Изготвяне на план за допълнителна подкрепа за личностно развитие след установяването и одобряването на необходимостта от такава.
5. Предоставяне на условия за равен достъп до образование чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда.
6. Изграждане при необходимост на специализирана подкрепяща среда.
7. Осигуряване на необходимите педагогически специалисти за допълнителна подкрепа.
8. Осигуряване на възможност за гъвкава и динамична организация на средата според различните потребности на децата.
9. Изготвяне при необходимост на индивидуални учебни планове и програми.

3. ЕКИП ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора на училището за конкретно дете или ученик за оценка на потребността от допълнителна подкрепа при индикации за СОП, при деца и ученици с изяви дарби или в риск за всяка учебна година.

В екипа участват педагогически съветник, логопед, ресурсен учител, както и други специалисти, според индивидуалните потребности на детето.

Екипът осъществява дейностите по допълнителната подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, ако се потвърди необходимостта от такава.

Екипът за подкрепа за личностно развитие изготвя два пъти годишно доклад до директора, съдържащ оценка за развитието на ученика, за постигнатите цели и за резултатите от обучението, за използваните педагогически средства и методи на работа.

Директорът на училището изпраща за одобрение до директора на Регионалния център за приобщаващо образование решението за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете или ученик с индикации за СОП, изготвено от конкретния екип за подкрепа за личностното развитие, сформирани за извършване на оценката.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

	Дейност	срок	отговорник
1.	Определяне на Координатор, който координира дейностите за подкрепа на личностното развитие (чл.7 от НПО)	16.09.2021 г.	Директор
2.	Екипна среща на класен ръководител и учители, преподаващи в паралелката за идентифициране на ученици, нуждаещи се от обща подкрепа	22.10.2021 г.	Класни ръководители, Учители
3.	Екипни срещи на класен ръководител, Координатор и учител/и за определяне на конкретни дейности за обща подкрепа на ученици	целогодишно: при необходимост	Координатор, Кл. ръководители, Учители
4.	Организиране на допълнително консултиране и обучение за ученици, за които е определена необходимост от такива (чл. 27 от НПО)	до 7 дни след идентифициране на необходимост	Учители, Координатор, ЗДУД
5.	Кариерно ориентиране и консултиране	Съгласно график на пед. съветник и кар. консултанти	Пед. съветник, кариерни консултанти
6.	Организиране на групи и занимания по интереси	11.10.2021 г.	Координатор, Учители
7.	Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания, олимпиади, форуми и проекти	целогодишно	Учители
8.	Включване на учениците в организирани образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности	целогодишно	Кл. ръководители, Пед. съветник, Учители
9.	Поощряване и награждаване на ученици с морални и материални награди	целогодишно	Директор, Пед. съвет
10.	Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение – Съгласно Училищна политика за превенция интервенция на насилието и тормоза за учебната 2021-2022 година	целогодишно	Директор, ЗД, Класни ръководители, Пед. съветник, Учители
11.	Педагогическо консултиране. Психологическа подкрепа, психо-социална рехабилитация и консултации (при необходимост в сътрудничество със специалисти от други институции)	целогодишно	Пед. съветник
12.	Оценка на необходимостта от допълнителна подкрепа на деца и ученици в риск, с хронични заболявания и тези с изявени дарби	При необходимост, не по-късно от 3 месеца от разпознаване на необходимостта от извършване на оценка	Екип за ЛР, сформирани за конкретния случай
13.	Сформиране на екипи за допълнителна подкрепа	целогодишно	Координатор
14.	Партньорство с родителите за справяне с проблемното поведение на децата им и приобщаване към училищната среда	целогодишно	Класни ръководители, Учители
15.	Обучение на педагогически специалисти във връзка с дейностите по реализация на обща и допълнителна подкрепа	Съгласно училищния план за квалификация и/или План за дейността на МО	Директор, председател на УКК, МО на кл. ръководители

Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет, Протокол № 1/07.10.2021г.